

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
КЗ «ЗДО №24 ВМР»
(протокол № 3 від 27.02.2026 р.)

Положення

про запобігання та протидію насильству
та жорсткому поводженню з дітьми

у комунальному закладі «Заклад дошкільної освіти
№24 Вінницької міської ради»

1. Загальні положення

Це Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми (далі – Положення) спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми в комунальному закладі «Заклад дошкільної освіти №24 Вінницької міської ради».

1.1. Це Положення розроблено відповідно до вимог законодавства України, постанов Кабінету Міністрів України №658 від 04.06.2025 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» та №1513 від 19.11.2025 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми», а також нормативних актів Міністерства освіти і науки України.

1.2. Положення визначає комплекс організаційних, профілактичних, інформаційних та практичних заходів щодо запобігання насильству над дітьми.

1.3. Суб'єктами виконання Положення з урахуванням Типової програми є всі учасники освітнього процесу – адміністрація, вихованці, педагогічні та непедагогічні працівники, батьки або законні представники дитини, волонтери та інші залучені фахівці, які контактують із дітьми закладу.

2. Мета та завдання

2.1. Мета

Метою цього документа є створення безпечного, дружнього до дитини освітнього середовища, унеможливлення випадків насильства, забезпечення належного реагування та захисту прав і свобод дитини.

2.2. Основні завдання

- формування культури нульової толерантності до насильства;
- запобігання випадкам жорстокого поводження;
- раннє виявлення ризиків;
- оперативне реагування;
- взаємодія з державними органами.

3. Терміни та визначення

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Види насильства :

психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

сексуальне насильство - форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності.

фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Кривдник - особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі.

Потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якої було вчинено булінг (цькування).

Спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу(цькування).

Протидія булінгу (насильству) - система заходів, що здійснюються керівництвом ліцею, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

4. Заходи щодо запобігання та протидії насильству над дітьми

4.1. Превентивні заходи:

- інформувати учасників освітнього процесу про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження з дитиною;
- проводити оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності закладу освіти, вживати заходи, необхідні для їх усунення або мінімізації;

- враховувати ризики насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників закладу освіти.

4.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організувати доступні та безпечні способи повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;
- оперативно реагувати за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми (далі – повідомлення).

4.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організувати тренінги, інші навчальні заходи для працівників та інших фахівців, які контактують з дітьми;
- залучати батьків, інших законних представників дитини (проводити батьківські збори, розповсюджувати інформаційні матеріали).

4.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- забезпечити регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- аналізувати інциденти (вивчати випадки насильства для запобігання повторенню).

4.5. Заходи з інформування:

- розміщувати інформаційні матеріали (плакати, брошури із контактами служб допомоги, контактні номери телефонів для анонімного звернення) у доступних місцях для дітей та їхніх законних представників.

4.6. Забезпечити функціонування механізму подання повідомлень, який передбачатиме:

- інформування учасників освітнього процесу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

5. Повноваження та обов'язки керівника

5.1. Затверджує Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми з урахуванням Типової програми, є відповідальним за його реалізацію, оприлюднення та ознайомлення з ним всіх працівників *(до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи)*.

5.2. Дотримується вимог щодо політики найму працівників закладу, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації).

5.3. Дотримується вимог щодо навчання персоналу, організовує обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини.

5.4. Розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень.

5.5. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною:

5.5.1. Невідкладно у строк, що не перевищує 3 годин, повідомляти про це законним представникам дитини (крім випадків, коли вони є кривдниками дитини), письмово повідомляти уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до постанови КМУ від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах». Додаток № 5.

5.5.2. Протягом 1 доби з дня надходження розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечує опрацювання комісією отриманих повідомлень.

5.5.3. Протягом 3 робочих днів з дня отримання повідомлення скликає засідання комісії.

5.6. Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

5.7. Забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

5.8. Взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

6. Повноваження комісії.

6.1. Постійно діюча комісія розробляє на підставі Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (Постанова КМУ від 4 червня 2025 р. № 658) дане Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у комунальному закладі «Заклад дошкільної освіти №24 Вінницької міської ради» та подає на педагогічну раду закладу для схвалення.

6.2. Оформлює «Журнал обліку інструктажів працівників КЗ «ЗДО №24ВМР» з питань запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми».

6.3. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, організовує проведення основних заходів із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

6.4. Організовує доступні та безпечні способи повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

6.5. Оперативно реагує за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми (далі – повідомлення).

6.6. Залучає батьків, інших законних представників дитини (проводити батьківські збори, розповсюджувати інформаційні матеріали).

6.7. Аналізує інциденти (вивчати випадки насильства для запобігання повторенню).

6.8. Засідання проводяться очно (в разі потреби – дистанційно чи у змішаному форматі) не пізніше ніж протягом 3 робочих днів з дня отримання повідомлення у разі виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною.

6.9. Строк опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань не має перевищувати 10 робочих днів із дня їх отримання керівником закладу.

6.10. Голова комісії доводить до відома зацікавлених осіб та Державної служби у справах дітей рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

7. Обов'язки працівників

У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною працівники закладу зобов'язані:

7.1. Вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною.

7.2. Надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції.

7.3. Повідомити керівнику закладу та одному із законних представників дитини, яка вчинила насильство та яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення відповідних ознак.

7.4. Забороняється працювати в контакті з дітьми особам, інформацію щодо яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи (ст. 10 Закону України «Про охорону дитинства»).

8. Поширення інформаційних матеріалів

8.1. Розміщення на інформаційних стендах у приміщенні закладу освіти, розповсюдження серед учасників освітнього процесу у формі буклетів (листівок).

8.2. Надсилання через батьківські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті та його сторінках у соціальних мережах.

8.3. Проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

8.4. Для проведення інформування учасників освітнього процесу можуть залучатися:

- експерти
- фахівці
- представники органів влади
- служб у справах дітей

- уповноважених підрозділів органів Національної поліції
- надавачі соціальних послуг
- психологи
- соціальні педагоги
- фахівці в галузі права
- представники громадських об'єднань.

8.5. Проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

8.6. Проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав.

8.7. Співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству.

9. Порядок унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми і проведення оцінки ризиків

9.1. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми керівник закладу забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників суб'єкта роботи з дітьми, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

9.2. Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

9.3. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

9.4. З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники закладу повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

9.5. У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

9.6. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

9.7. Якщо за результатами розгляду повідомлення:

9.7.1. Виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, керівник та постійно діюча комісія аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини.

9.7.2. Не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

10. Відповідальність

Особи, винні у порушенні вимог Положення, несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

11. Контроль виконання

Контроль здійснює керівник закладу.

12. Прикінцеві положення

12.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми набирає чинності з дня його затвердження наказом керівника.

12.2. Положення є обов'язковим для виконання всіма працівниками закладу, учасниками освітнього процесу та підлягає оприлюдненню у доступних для ознайомлення місцях.

12.3. У разі внесення змін до чинного законодавства України, що регулює питання запобігання та протидії насильству, до Положення вносяться відповідні зміни.

12.4. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради, вносяться за ухвалою педагогічної ради закладу і вводяться в дію наказом директором закладу.